

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

08 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Catan Liliana, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2020, în cauza penală în privința lui

Crețu Mihail xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare:

Prima instanță: 03.03.2018 – 05.06.2019;

Instanța de apel: 28.06.2019 – 21.01.2020;

Instanța de recurs ordinar: 18.05.2020 – 08.12.2020.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 05 iunie 2019, Crețu Mihail a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de 160 (o sută șaiszeci) ore muncă neremunerată în folosul comunității.

A fost dispusă încasarea din contul lui Crețu Mihail în beneficiul statului suma de 1 862 (o mie opt sute șaiszeci și doi) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Pentru pronunțarea sentinței prima instanță a constatat în fapt, că Crețu Mihail, locuind în xxxxx, împreună cu fiul său minor xxxxx, pe parcursul anilor 2010-2017, acționând în mod intenționat cu scopul impunerii controlului personal asupra minorului a manifestat un comportament agresiv față de ultimul și anume prin abuz fizic și psihologic, exprimat prin ofensări, injurii, insultări, amenințări și prin aplicarea violenței fizice, intimidându-l și provocându-i minorului stări de tensiune și de suferință psihică.

Astfel, la 14 iulie 2017, aproximativ ora 20:00, manifestând același comportament agresiv în scopul impunerii controlului personal asupra minorului xxxxx, cet. Crețu Mihail a inițiat un conflict cu primul, în cadrul căruia l-a numit cu cuvinte necenzurate și l-a alungat de acasă, ordonându-i să-și ia toate hainele. În același timp, Crețu Mihail a încercat să-l lovească cu

palma peste față pe xxxxx intimidându-l pe ultimul prin agresiune verbală și fizică în scopul impuneri controlului personal asupra minorului, însă minorul xxxxx a reușit să fugă de acasă.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 187a-2017 din 13 decembrie 2017, în urma acțiunilor cet. Crețu Mihail, minorului xxxxx i-a fost cauzată traumă psihologică, exprimată prin tensiune emoțională, frică, senzitivitate crescută față de obide reale, sentiment de neputință, neajutorare.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, *violență în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin intimidare în scop de impunere a voinței și controlului personal asupra victimei.*

3. Avocatul Russ Sergiu în numele inculpatului a contestat sentința cu apel, solicitând casarea integrală a acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Crețu Mihail să fie achitat.

3.1. În argumentarea apelului a invocat, că prima instanță nu a luat în considerație faptul că învinuirea înaintată inculpatului, este una vagă și incertă.

A indicat, că latura subiectivă manifestată prin scopul criminal, și anume scopul de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei, nu poate fi aplicat în relațiile dintre părinți și copii, în contextul în care în procesul creșterii și educării copilului, părintele își impune voința sa și exercită controlul asupra copilului.

Prin urmare, apărarea a menționat că inculpatul nu a săvârșit infracțiunea imputată și că vinovăția acestuia nu este dovedită conform legii, iar probele puse la baza condamnării nu au fost administrate, cercetate și apreciate corect.

În opinia apărării, prima instanță a dat o apreciere greșită circumstanțelor cauzei, precum și probelor administrate.

De asemenea, apărarea a invocat dezacordul cu soluția primei instanțe privind încasarea din contul inculpatului Crețu Mihail a cheltuielilor de judecată în sumă de 1 862 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2020, a fost admis apelul declarat, casată sentința primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost dispusă încetarea procesului penal în privința lui Crețu Mihail intentat în baza articolului 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal în privința lui Crețu Mihail, din motiv că fapta constituie contravenția prevăzută la art. 78¹ Cod contravențional. A fost încetat procesul contravențional în baza art. 78¹ Cod contravențional în privința lui Crețu Mihail, din motivul că a intervenit prescripția răspunderii contravenționale prevăzută la articolul 30 Cod contravențional.

4.1. În ședința de judecată în apel au fost cercetate declarațiile inculpatului, ale părții vătămate xxxxx, declarațiile reprezentantului legal a

părții vătămate minore - Tătăruș Mariana (f. d. 182); declarațiile martorilor Croitoru Elena (f. d. 184-185); Chercheja Gheorghe (f. d. 191); Bugăiescu Maria (f. d. 193); Ciobanu Angela (f. d. 201-202); Cațer Elena (f. d. 204-205); Grosu Teodor (f. d. 207); ordonanța privind începerea urmăririi penale din 14 august 2017 (f. d. 1); raportul de expertiză judiciară nr. 187a-2017 din 13 decembrie 2017 (f. d. 53-57); caracteristică eliberată de primăria raionului xxxxx, privindu-l pe Crețu Mihail (f. d. 59); informația privind antecedentele penale ale lui Crețu Mihail (f. d. 62,63); copia sentinței judecătoreiei Ungheni din 29 noiembrie 2005 (f. d. 66); ancheta socială din 18 iulie 2017 (f. d. 77).

4.2. Verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, pe baza probelor examinate de primă instanță, conform materialelor din dosar și probelor cercetate, prezentate instanței de apel, precum și probelor administrate de prima instanță, cercetate suplimentar în ședința de judecată, instanța de apel a constatat în fapt, că inculpatul Crețu Mihail la 14 iulie 2017, aproximativ la ora 20:00, locuind în xxxxx împreună cu fiul minor xxxxx, l-a maltratat pe ultimul, numindu-l cu cuvinte necenzurate.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 187a-2017 din 13.12.2017, în urma acțiunilor cet Crețu Mihail, minorului xxxxx i-a fost cauzată traumă psihologică, exprimată prin tensiune emoțională, frică, senzitivitate crescută față de obide reale, sentiment de neputință, neajutorare.

4.3. În atare situație, instanța de apel a constatat că fapta săvârșită de inculpat nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii imputate, ci constituie contravenție.

În acest sens instanța de apel a remarcat, că declarațiile inculpatului prezentate în tot cursul procesului penal, inclusiv în fața instanței de apel nu confirmă fapta incriminată prin rechizitoriu.

Totodată, în opinia instanței de apel din declarațiile martorilor Croitoru E., Chercheja G., Bugăiescu M., Ciobanu A., Cațer E., Grosu T. precum și din raportul de expertiză judiciară nr. 187a-2017 din 13 decembrie 2017, nu rezultă că inculpatul a aplicat violență fizică față de partea vătămată. Or, la caz lipsește semnul laturii obiective a componenței de infracțiune – violența psihologică presupusă a fi exprimată prin izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei.

Instanța a remarcat, că relațiile dintre inculpat și partea vătămată xxxxx nu au atins nivelul gradului prejudiciabil penal, sub aspectul laturii obiective. Probele administrate în cauză demonstrează că intenția și scopul acțiunilor inculpatului Crețu Mihail este maltratarea părții vătămate în legătură cu relațiile reciproc ostile survenite în familie.

Prin urmare, instanța de apel a conchis, că fapta inculpatului corespunde semnelor art. 78¹ Cod contravențional: maltratarea.

Instanța de apel a stabilit, că partea acuzării nu a prezentat probe certe și concludente ce ar demonstra că inculpatul a comis acțiuni de izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei, astfel fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii

prevăzute la art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, învinuirea adusă fiind vagă și neconcretă, fiind expusă în termeni generali și evazivi.

4.4. Cu privire la răspunderea contravențională în baza art. 78¹ Cod contravențional, instanța de apel a constatat intervenirea prescripției, dat fiind că la timpul săvârșirii faptei, în conformitate cu prevederile articolului 30 alin. (3) Cod contravențional, termenul special de prescripție era de 18 luni.

Potrivit articolului 461 Cod contravențional, conjugat la articolele 26 lit. d) și 30 alin. (1) Cod contravențional, dacă, pe parcursul judecării cauzei, se constată temeiul prevăzut la art. 441 alin. (2), lit. b) Cod contravențional, instanța încetează procesul contravențional.

4.5. Cu privire la chestiunea ce vizează cheltuielile judiciare, instanța de apel a menționat, că cheltuielile judiciare invocate de procuror reprezintă plata pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 187a-2017 din 13 decembrie 2017.

Având în susținere prevederile art. 143 alin. (1) pct. 2), 6), 142 alin. (2), 229 alin. (1) Cod de procedură penală și art. 75 alin. (3) Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 „Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar” (în vigoare din 10 decembrie 2016), instanța de apel a statuat, că plata pentru efectuarea expertizei judiciare se face de ordonatorul acestei expertize din bugetul alocat.

La caz, raportul de expertiză judiciară nr. 187a-2017 din 13 decembrie 2017 a fost efectuat în temeiul ordonanței organului de urmărire penală, respectiv instanța de apel a conchis, că prima instanță greșit a dispus încasarea acestor cheltuieli din contul inculpatului.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului menționează că instanța de apel greșit a reîncadrat faptele imputate inculpatului din prevederile art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal în baza 78¹ Cod contravențional, interpretând eronat materialul probator.

Consideră acuzatorul de stat, că în acțiunile inculpatului se întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, iar vinovăția acestuia se dovedește prin declarațiile părții vătămate xxxxx, declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate minore - Tătăruș Mariana (f.d. 182); declarațiile martorilor Croitoru Elena (f.d. 184-185); Bugăiescu Maria (f.d. 193); Chercheja Gheorghe (f.d. 191); Ciobanu Angela (f.d. 201-202); Cațer Elena (f.d. 204-205); Grosu Teodor (f.d. 207); raportul de expertiză judiciară nr. 187a-2017 din 13 decembrie 2017 (f.d. 53-57); caracteristică eliberată de primăria raionului xxxxx, privindu-l pe Crețu Mihail (f.d. 59); ancheta socială din 18 iulie 2017 (f.d. 77).

Remarcă acuzatorul de stat, că instanța de apel a interpretat în mod greșit norma materială prevăzută de art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, confundând

această componentă de infracțiuni cu dispoziția prevăzută la art. 201¹ alin. (1) lit. a), c) Cod penal.

Totodată acuzarea consideră că instanța de apel a acționat în derogare de la prevederile art. 325 Cod de procedură penală, constatând că la caz s-a dovedit „maltratarea părții vătămate Crețu Cătălin de către inculpat”, însă inculpatului nu i-a fost incriminată violența în familie urmare a maltratării fizice a minorului.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialelor din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins, ca inadmisibil, din considerentele ce urmează a fi expuse în continuare.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, adoptând soluția respectivă în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Reieșind din conținutul cererii de recurs declarate, Colegiul penal atestă, că procurorul invocă temeiurile pentru casarea deciziei instanței de apel prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, care stabilesc, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, precum și când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

În esență, partea acuzării nu este de acord cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în baza art. 78¹ Cod contravențional, considerând că în fapta săvârșită de inculpat sunt întrunite toate elementele constitutive ale componentei de infracțiune prevăzută de art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal.

Analizând materialele dosarului prin prisma argumentelor formulate în recurs, Colegiul penal lărgit reține că potrivit rechizitoriului, Crețu Mihail a fost deferit justiției, fiind învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, conform următorilor indici calificativi: *violența în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin intimidare în scop de impunere a*

voinței și a controlului personal asupra victimei, iar prima instanță a considerat că învinuirea înaintată și-a găsit confirmare la examinarea cauzei, drept urmare pronunțând o sentință de condamnare în privința lui Crețu Mihail în baza legii menționate.

La rândul său, instanța de apel a dispus reîncadrarea faptelor incriminate inculpatului în baza art. 78¹ Cod contravențional – *violența în familie manifestată prin maltratare*, considerând că acțiunile inculpatului nu au atins nivelul gradului prejudiciabil penal, sub aspectul laturii obiective.

Analizând motivele care au fundamentat concluzia instanței de apel cu privire la reîncadrarea faptelor imputate inculpatului Crețu Mihail, Colegiul penal constată că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. art. 414 alin. (1), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, iar decizia contestată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Așadar, Colegiul penal lărgit atestă, că la soluționarea cauzei instanța de apel a ținut cont de prevederile art. art. 99-101, 414 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel întemeiat ajungând la concluzia privind recunoașterea vinovăției lui Crețu Mihail de săvârșirea contravenției prevăzute de art. 78¹ Cod contravențional.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele de fond. Or, în cazul în care instanțele de fond și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*hotărârile CEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Colegiul penal lărgit conchide, că nu pot fi reținute argumentele recursului prin care partea acuzării susține că instanța de apel a depășit limitele învinuirii inculpatului în contextul în care inculpatului nici nu i-a fost incriminată violența în familie urmare a maltratării fizice a minorului. Aceasta deoarece maltratarea presupune nu doar provocarea de suferințe fizice, dar și a celor morale, care pot fi cauzate atât prin bătaie, cât și prin brutalizare.

În consecință, având în vedere că instanța de recurs nu a constatat careva erori de drept care ar genera admiterea recursului în sensul formulat, Colegiul conchide asupra necesității respingerii, ca inadmisibil, a recursului ordinar declarat cu menținerea hotărârii atacate.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscriptie Chişinău, Scutelnic Cătălin, cu menţinerea deciziei Colegiului penal al Curţii de Apel Chişinău din 21 ianuarie 2020, în cauza penală în privinţa lui **Creţu Mihail xxxxx**.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunţată la **21 ianuarie 2021**.

Preşedinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Catan Liliana

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena